

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/976**od 7. lipnja 2017.****o odobrenju odluke o izuzeću u skladu s člankom 9. Direktive Vijeća 96/67/EZ u pogledu pružanja određenih zemaljskih usluga u zračnoj luci Tallinn (AS Tallinna Lennujaam)***(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 3798)***(Vjerodostojan je samo tekst na estonskom jeziku)**

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u zračnim lukama Zajednice ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 9. stavak 5.,

budući da:

1. ODLUKA O IZUZEĆU KOJU JE DOSTAVILA VLADA REPUBLIKE ESTONIJE

- (1) Porukom e-pošte od 14. veljače 2017. i dopisom koji je Komisija zaprimila 7. ožujka 2017. estonska nadležna tijela dostavila su obavijest, u skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive 96/67/EZ (dalje u tekstu „Direktiva”), o odluci o izuzeću vlade Republike Estonije donesenoj na temelju članka 9. stavka 1. točke (b) Direktive, u vezi sa zračnom lukom Tallinn.
- (2) Cilj je izuzeća osigurati upravnom tijelu zračne luke (Tallinn Airport Ltd), putem društva kćeri Tallinn Airport GH Ltd koje je u njegovu 100-postotnom vlasništvu, isključivo pravo na pružanje sljedećih usluga navedenih u točkama 3. i 5. Priloga Direktivi trećim osobama u zračnoj luci Tallinn: rukovanje prtljagom i rukovanje na stajanci. Izuzeće se odobrava na temelju članka 9. stavka 1. točke (b) Direktive na početno razdoblje od dvije godine i vrijedi od 15. svibnja 2017. do 14. svibnja 2019. Nadalje, s obzirom na vrijeme predviđeno za prevladavanje ograničenja prostora kako bi se omogućilo daljnje otvaranje tržišta, na temelju članka 9. stavka 6. Direktive estonska tijela to su razdoblje odlučila produljiti za još dvije godine, od 15. svibnja 2019. do 14. svibnja 2021.
- (3) U skladu s člankom 9. stavkom 5. Direktive Komisija se o nacrtu evaluacijskog izvješća savjetovala s estonskom vladom.

2. TRENUTAČNA SITUACIJA U ZRAČNOJ LUCI TALLINN

- (4) Nakon nedavnog povećanja godišnje stope prometa iznad praga od 2 milijuna putnika navedenog u članku 1. stavku 2. Direktive, zračna luka Tallinn obuhvaćena je područjem primjene Direktive i u njoj sadržanih obveza povezanih s otvaranjem tržišta zemaljskih usluga.
- (5) Kad je riječ o rukovanju prtljagom, zračna luka Tallinn trenutačno ima jedan putnički terminal i jedan objekt za razvrstavanje lokalno prijavljene prtljage i sve prtljage u provozu smješten na podzemnoj razini središnjeg dijela terminala.
- (6) Unatoč tome što je opći pristup tržištu zemaljskih usluga potpuno liberaliziran, zbog nedostatka prostora zračna je luka putem svojeg društva kćeri jedini pružatelj usluga rukovanja prtljagom i rukovanja na stajanci.
- (7) Zračna luka Tallinn trenutačno je u postupku razvoja. Plan tog postupka izrađen je 2010. godine i u početku nije bio predviđen za otvaranje tržišta zemaljskih usluga. Međutim, otkako je u zračnoj luci dosegnut prag od 2 milijuna putnika, započela je primjena ove Direktive i u skladu s time provedena je revizija planova izgradnje kako bi se odvojila ulaganja namijenjena posebno za otvaranje tržišta zemaljskih usluga. Zračna luka izradila je

⁽¹⁾ SL L 272, 25.10.1996., str. 36.

planove ulaganja u okviru oba početna plana izgradnje koji će se nastaviti provoditi kako je predviđeno i planove ulaganja namijenjene posebno za otvaranje tržišta zemaljskih usluga za sljedeće godine te će pritom nastojati što više smanjiti neugodnosti za putnike tijekom građevinskih radova osiguravanjem kontinuiteta operacija, što će biti potrebno s obzirom na predviđeno povećanje broja putnika, posebno tijekom predstojećeg predsjedanja Estonije EU-om od 1. srpnja do 31. prosinca 2017.

- (8) U zračnoj luci Tallinn u tijeku su ili će se pokrenuti sljedeći veliki projekti ulaganja u razvoj infrastrukture:

- projekt razvoja štićenog područja zračne luke za 2016.–2020.,
- proširenje južnog pristaništa putničkog terminala za 2016.–2019.,
- izgradnja parkirališta (dio projekta proširenja putničkog terminala) za 2017.,
- ulaganja u otvaranje tržišta zemaljskih usluga za 2019.–2021.

3. SAVJETOVANJA SA ZAJNTERESIRANIM STRANAMA

- (9) U skladu s člankom 9. stavkom 3. Direktive Komisija je u *Službenom listu Europske unije* od 29. ožujka 2017. objavila sažetak odluke o izuzeću o kojoj su estonska nadležna tijela dostavila obavijest ⁽¹⁾ i pozvala zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe.
- (10) Komisija je primila primjedbe od udruženja zračnih prijevoznika u kojima se, protivno tvrdnjama estonske vlade, navodi da u okviru trenutačne infrastrukture ne postoje ograničenja prostora koja bi društvu Tallinn Airport Ltd. onemogućila da pronađe odgovarajuće rješenje kako bi se osigurao prostor za barem još jednog pružatelja usluga. Udruženje zračnih prijevoznika tvrdi da je dosad već nekoliko društava dulje vrijeme pružalo zemaljske usluge u zračnoj luci Tallinn.

4. OCJENJIVANJE ODLUKE O IZUZEĆU NA TEMELJU ODREDABA DIREKTIVE

- (11) Estonska tijela svoju su odluku o izuzeću donijela na temelju članka 9. stavka 1. točke (b) Direktive, kojim se državama članicama u slučaju posebnih ograničenja raspoloživog prostora ili kapaciteta izričito dopušta da zadrže za jednog pružatelja usluga jednu ili više kategorija zemaljskih usluga iz članka 6. stavka 2. ⁽²⁾. U ovom slučaju, u skladu s člankom 9. stavkom 2., estonska tijela utvrdila su kategorije na koje se odnosi odluka o izuzeću. Predmetne su kategorije rukovanje prtljagom i rukovanje na stajanci iz točaka 3. i 5. Priloga Direktivi, dok pristup tržištu za sve ostale kategorije zemaljskih usluga u zračnoj luci Tallinn nije ograničen.
- (12) To je izuzeće Republika Estonija odobrila ponajprije zbog sljedećih razloga: zbog trenutačno ograničenog prostora i kapaciteta u zračnoj luci Tallinn nemoguće je uključiti još jednog pružatelja zemaljskih usluga za prethodno navedene kategorije usluga (isključujući prijevoz, utovar u zrakoplov i istovar iz zrakoplova hrane i pića) tijekom građevinskih radova kojima će se u potpunosti omogućiti otvaranje tržišta za rukovanje na stajanci i rukovanje prtljagom. Posebno:

- Lokacija i veličina trenutačnog objekta za razvrstavanje prtljage nisu dovoljni da bi se dodijelio prostor dodatnim pružateljima usluga rukovanja prtljagom. Konkretnije, operativni prostor ograničen je i uzak te je trenutačnom pružatelju usluga teško pomicati kolica za prtljagu, posebno tijekom razdoblja najvećeg opterećenja. Lokacija trenutačnog objekta ne može se proširiti na druga područja, što znači da bi za otvaranje tržišta drugom društvu za rukovanje prtljagom bili potrebni opsežni građevinski radovi za izgradnju novih objekata u vanjskom području.

⁽¹⁾ SL C 98, 29.3.2017., str. 3.

⁽²⁾ Članak 6. stavak 2. Direktive glasi: „Države članice mogu ograničiti broj dobavljača ovlaštenih za pružanje sljedećih kategorija zemaljskih usluga:

- rukovanje prtljagom,
- rukovanje rampama,
- rukovanje gorivom i mazivom,
- rukovanje teretom i poštom u pogledu fizičke manipulacije teretom i poštom pri dolasku, odlasku ili transferu između zračnog terminala i zrakoplova.

One međutim ne mogu ograničiti taj broj na manje od dvije po kategoriji zemaljskih usluga”.

- Oko pozicije za parkiranje zrakoplova nedostaje prostora te je nemoguće staviti na raspolaganje prostor za smještanje dodatne opreme drugog društva za rukovanje na stajanci. Već su potpuno iskorišteni kapaciteti postojećih pozicija za parkiranje namijenjenih strojevima za zemaljske usluge i kolicima za prtljagu smještenima na parkirališnim mjestima stajanke i ispod galerije putničkog terminala. Upravljanje postojećim prostornim ograničenjima izazov je za sadašnjeg pružatelja usluga, posebno zimi, kada su unutar ograničenog parkirnog prostora parkirana i vozila zimske službe i komunalna vozila. Osim toga nema posebnih hangara ili garaža za smještanje opreme. Budući da nema fizičkog prostora za povećavanje parkirnog kapaciteta u blizini putničkog terminala, trenutačno nije moguće smjestiti drugog operatera zemaljskih usluga te bi za to bili potrebni opsežni radovi na izgradnji novih objekata.
- (13) Prvo, Komisija smatra da je prostor za prtljagu ograničen s obzirom na to da je dugačak 72 metra, širok 13 metara i visok 1,9 metara, što je nedovoljno za osiguravanje prostora drugom pružatelju usluga rukovanja prtljagom. Drugo, u smislu prvog stavka članka 9. Direktive, u kojem je riječ o ograničenjima prostora ili kapaciteta koja posebno proizlaze iz zagušenosti i stupnja iskorištenosti prostora, Komisija ističe da su za zračnu luku Tallinn karakteristična tri kratkotrajna razdoblja najvećeg opterećenja, tijekom kojih u ograničenom vremenu i u okviru trenutačnih ograničenja prostora s radom moraju započeti različite opremne jedinice. Treće, problem ograničenja prostora nije moguće brzo i jednostavno riješiti proširivanjem trenutačnog područja objekta zbog nedostupnosti okolnog područja, na kojem se već nalaze izgrađeni objekti. Konačno, trenutačno je na raspolaganju nedovoljno prostora za pohranu opreme ili smještaj osoblja dodatnog pružatelja usluga rukovanja prtljagom.
- (14) Kada je riječ o rukovanju na stajanci, Komisija prvo ističe da oko pozicije za parkiranje zrakoplova nedostaje prostora, zbog čega je nemoguće staviti na raspolaganje prostor za smještanje dodatne opreme drugog društva za rukovanje na stajanci. Drugo, već su potpuno iskorišteni kapaciteti postojećih pozicija za parkiranje namijenjenih strojevima za zemaljske usluge i kolicima za prtljagu smještenima na parkirališnim mjestima stajanke i ispod galerije putničkog terminala. Treće, upravljanje postojećim prostornim ograničenjima u zračnoj luci Tallinn izazov je za sadašnjeg pružatelja usluga, posebno zimi, kada su unutar ograničenog parkirnog prostora parkirana i vozila zimske službe i komunalna vozila. Četvrto, nema posebnih hangara ili garaža za smještanje opreme. Konačno, budući da nema fizičkog prostora za povećavanje parkirnog kapaciteta u blizini putničkog terminala, trenutačno nije moguće smjestiti drugog operatera zemaljskih usluga te bi za to bili potrebni opsežni radovi na izgradnji novih objekata.
- (15) S obzirom na tvrdnje udruženja zračnih prijevoznika prema kojima je dosad u zračnoj luci Tallinn zemaljske usluge pružalo nekoliko društava, Komisija ističe da se u skladu s podacima koje je dostavila Estonija broj letnih operacija od 1998. u zračnoj luci Tallinn povećao za više od 50 %, a broj putnika za 300 %, dok je veličina područja za rukovanje na stajanci i područja za rukovanje prtljagom ostala ista. Dostupnost prostora stoga se promijenila zbog takvog povećanja prometa. Udruženje zračnih prijevoznika ne navodi na koji bi način u trenutačnim okolnostima drugo društvo za pružanje zemaljskih usluga moglo upravljati rukovanjem na stajanci i rukovanjem prtljagom.
- (16) Kako bi se prevladala prethodno spomenuta ograničenja prostora, estonska tijela dostavila su detaljan plan radi proširenja infrastrukture kako bi se omogućio pristup drugom pružatelju usluga rukovanja prtljagom i pružatelju usluga rukovanja na stajanci te kako bi se osigurala usklađenost s opsegom otvaranja tržišta u skladu sa zahtjevima iz Direktive. Istek izuzeća 2021. podudara se s predviđenim završetkom razdoblja izgradnje, što bi omogućilo otvaranje tržišta.
- (17) U tom pogledu Komisija ističe da bi tri projekta koji će se provesti u zračnoj luci Tallinn pridonijeli otvaranju tržišta zemaljskih usluga na sljedeći način:
- projekt razvoja štice (2016.–2020.): u zračnoj luci Tallinn izgradit će se dodatno područje za odleđivanje s istočne strane piste, a stajanka A proširit će se prema sjeveru. Time će se na kraju ovog projekta drugom društvu za pružanje zemaljskih usluga omogućiti ulazak na tržište zemaljskih usluga te pružanje usluga odleđivanja i rukovanja na stajanci,
 - proširenje južnog pristaništa putničkog terminala (2016.–2019.): povećat će se kapacitet rendgenskih strojeva za odlaznu prtljagu, a za osoblje koje pruža zemaljske usluge izgradit će se dodatne garderobe, čime će se omogućiti i ulazak na tržište drugom društvu za pružanje zemaljskih usluga,
 - izgradnja parkirališta (2017.–2018.): povećat će se parkirno područje za zaposlenike drugog društva za pružanje zemaljskih usluga.

- (18) Na temelju prethodnih razmatranja i raspoloživih informacija Komisija smatra da su estonska tijela dokazala da nije moguće osigurati prostor za drugog pružatelja usluga rukovanja prtljagom treće strane uz odjel za zemaljske usluge zračne luke sve do završetka projekata izgradnje kako je opisano u prethodnom tekstu.
- (19) Uzete su u obzir i činjenice da je u zračnoj luci Tallinn tržište otvoreno za sve kategorije zemaljskih usluga osim za rukovanje prtljagom i rukovanje na stajanci, da se ograničenja predviđena izuzećima primjenjuju na nediskriminirajući način na sve (potencijalne) pružatelje zemaljskih usluga osim na odjel za zemaljske usluge zračne luke i da do danas nijedan pružatelj zemaljskih usluga ni korisnik zračne luke nije podnio zahtjev za stjecanje prava na obavljanje zemaljskih aktivnosti u zračnoj luci Tallinn.
- (20) Zadržavanje prava na pružanje usluga za samo jednog pružatelja na temelju članka 9. stavka 1. točke (b) ne smije trajati dulje od dvije godine, a može se produljiti za najviše dvije godine. Riječ je o okviru u kojem su takvo izuzeće odobrila estonska tijela. Obavijest o obnovi dostavljena je istodobno s odlukom o izuzeću, a analizirala ju je Komisija u okviru područja primjene trenutačnog postupka i postojeće odluke.
- (21) Konačno, a posebno s obzirom na trenutačnu situaciju u zračnoj luci Tallinn, ograničenja tih izuzeća u pogledu materijalnog i vremenskog opsega te u pogledu poduzetih mjera za prevladavanje postojećih ograničenja, Komisija smatra da izuzeća ne dovode u pitanje ciljeve te Direktive niti narušavaju tržišno natjecanje među pružateljima zemaljskih usluga i/ili korisnicima zračnih luka koji samostalno obavljaju usluge te nisu opsežnija nego što je potrebno, u skladu s drugim podstavkom članka 9. stavka 2. Direktive.
- (22) Ovom Odlukom ne dovodi se u pitanje članak 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se zabranjuje svaka zlouporaba vladajućeg položaja od strane jednog poduzetnika ili više njih na unutarnjem tržištu ili u njegovu znatnom dijelu kao nespojiva s unutarnjim tržištem u mjeri u kojoj bi mogla utjecati na trgovinu među državama članicama.

5. ZAKLJUČAK

- (23) Stoga, s obzirom na ishod provjere koju je provela Komisija i nakon savjetovanja s Republikom Estonijom, trebalo bi odobriti odluku o izuzeću koju je ta država članica donijela u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Direktive u vezi sa zračnom lukom Tallinn o kojoj je Komisija obaviještena porukom e-pošte 14. veljače 2017. i dopisom 7. ožujka 2017.
- (24) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Savjetodavnog odbora iz članka 10. Direktive,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobrava se odluka o izuzeću koju je Republika Estonija donijela u skladu s člankom 9. stavkom 1. točkom (b) Direktive 96/67/EZ u vezi sa zračnom lukom Tallinn o kojoj je Komisija obaviještena porukom e-pošte 14. veljače 2017. i dopisom 7. ožujka 2017.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Republici Estoniji.

Sastavljeno u Bruxellesu 7. lipnja 2017.

Za Komisiju
Violeta BULC
Članica Komisije
